

מגילת רות

מגילת רות, מגילה של מידת חסד

מגילת רות, נקראת בשבועות כדי לעורר אותנו לחיזוק במידת החסד, אשר בשלה זכינו שתינתן לנו התורה ועל ידה אנו נעזרים לקיימה, וכדי ללמדנו כמה גדול שכרה של מצוה אחת מן התורה. מידת החסד היא המדרגה הראשונה לשלמות האדם והיא מהוה הכנה לקיום התורה ולעניני עבודת ה', שהרי יסוד עבודת ה' הוא להדבק בדרכיו של הבורא יתברך: מה הוא רחום אף אתה רחום, מה הוא חנון אף אתה חנון...לכן התורה תחילתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים. תחילתה גמילות חסדים שנאמר: **"ויעש ה' אלוקים לאדם ולאשתו כתונות עור"**, וסופה גמילות חסדים עם המת, שנאמר: **"ויקבור אותו בגי"**, כפי שדרש רבי שמלאי (תנחומא וירא א)

ספר ומתוק האור "חג שבועות מגילת רות"

הגאולה

במגילה רות רואים דבר מפתיע: הגאולה של דוד המלך לא מתחילה מאנשים גדולים או צדיקים מפורסמים, אלא דווקא מאנשים שבורים ופשוטים, נעמי שחזרת ריקה, ורות גיורת ענייה שמלקטת שיבולים. החידוש הוא שהקב"ה "בונה מלכות" לא מתוך שלמות, אלא מתוך חסד בתוך חסרון. דווקא כשהמציאות נראית הכי שבורה, שם מתחילה לצמוח שושלת המלכות. ומכאן רעיון חזק: לפעמים מה שנראה כמו ירידה או שבירה, הוא בעצם התחלת תהליך של גאולה. ובמילים אחרות, דווקא כשהאדם ממשך לעשות טוב בלי לראות תוצאות מיידיות, שם מתחיל להיוולד משהו גדול ממנו. רות לא ידעה שהיא בונה מלכות, אבל ההתמדה שלה בחסד הפכה להיסטוריה שלמה.

המלקט

למה קוראים את מגילת רות בחג שבועות

- קשר לעונת הקציר: הסיפור במגילה מתרחש בזמן קציר השעורים והחייטים בדיוק התקופה שבה חל חג שבועות, שהוא חג הקציר.
- גיור וקבלת התורה: רות המואבייה מצטרפת לעם ישראל מתוך בחירה ואמונה. זה מקביל לרעיון של קבלת התורה בשבועות כאילו עם ישראל "מתגייר" ומקבל על עצמו את התורה בהר סיני.
- חסד וערכים מוסריים: המגילה מדגישה ערכים כמו חסד, נאמנות ודאגה לאחר ערכים מרכזיים בתורה שניתנה בשבועות.
- יחוס דוד המלך: רות היא סבתא רבתא של דוד המלך, ולפי המסורת דוד נולד ונפטר בשבועות, ולכן קוראים את המגילה גם לזכרו.

המלקט

קללת הדיינים גוררת רעב

ויהי בימי השופטים ויהי רעב בארץ (א.א.)
כתב רבי אליעזר מגרמיזא, בעל "הרוקח": **"ויהי רעב בארץ...אלוהים לא תקלל"** (שמות כב.כז) שאם קללת אותו, את תבואתך אתה מקלל, שנאמר: **"מלאתך ודמעך לא תאחר"**, לכן נכתבו סמוכים זה לזה. וכן אתה מוצא כשהדיינים מתקללים, התבואה מתמעטת, שנאמר: **"ויהי בימי השופטים ויהי רעב בארץ"**.

ספר "כמוצא שלל רב שבועות מגילת רות"

רות וערפה נתגיירו

"וישאו להם נשים מואביות שם האחת ערפה ושם השנית רות וישבו שם כעשר שנים" (א,ד)
כתוב **בזוהר חדש** (מדרש רות): שאל רבי פדת לבנו של רבי יוסי איש סוכו, רות כיון שנתגיירה מפני מה לא קראוה בשם אחר? א"ל כך שמעתי, דשם אחר היה לה, וכשנשאת למחלון קרא שמה רות. ומשם עלתה בשם זה. אמר לו, והרי כתוב אח"כ **"באשר תליני אלין ואלוקיך אלוקי..."**, הרבה התראות עשתה נעמי כדתנין וכולן קיבלה עליה באותה שעה שגיירה נעמי את רות, הקשה לו, אם נתגיירה כבר קודם למה גיירה נעמי את רות. אמר לו: ח"ו שנשאה מחלון והיא גויה, אלא כשנשאה נתגיירה, ובחזקת פחד בעלה עמדה היא וערפה. כיון שמתו בעליהן, ערפה חזרה לסורחנה, ורות עמדה בטעמה דכתיב: **"הנה שבה יבמתך אל עמה ואל אלוהיה ורות דבקה בה"**, כמו שהיתה בתחילה. כיון שמת בעלה ברצונה דבקה בתורה.

ספר "אוצרות התורה שבועות"

מה למדה נעמי מהרוכלים?

כי שמעה בשדה מואב כי פקד ה' את עמו לתת לחם לחם

(א,י)

ממי שמעה? מן הרוכלים המחזירין בעיירות. ומה שמעה? **"כי פקד ה' את עמו לתת לחם לחם"** (רות רבה, פרשה ב). מדוע דוקא מהרוכלים? אמר על כך הגאון רבי העשיל מקראקא, בספרו **"חנוכת התורה"**: בגמרא (בבא קמא פב.) מצאנו שאת התקנות שתיקן עזרא היא שיהיו רוכלים מחזירים בעיירות, ואין אנשי העיר יכולים למחות ברוכלים המוכרים שמנים וקישוטי נשים, וזאת מפני תקנת הנשים. והנה אמרו חז"ל (תענית יא.): אמר ריש לקיש: אסור לאדם לשמש מטתו בשני רעבון, ואם כן בשני רעבון מותר למחות גם ברוכלים. זו כוונת המדרש שמעה מן הרוכלים המחזירים בעיירות: כאשר ראתה נעמי שהרוכלים שוב מחזרים בעיירות, ואין מוחה בידם, הבינה שפסק הרעב.

ספר "כמוצא שלל רב שבועות מגילת רות"

וצמית והלכת אל הכלים ושתי מאשר ישאבון הנערים
(ב, ט)

לכאורה: מדוע אומר לה בועז שכאשר תצמא תלך לשתות מאשר ישאבון הנערים, ולמה לא קיים בעצמו מצות גמילות חסדים, כמו שעשה אברהם אבינו שנאמר בו "ואל הבקר רץ אברהם", והלא בועז היה משלושה צדיקי עולם ששלטו בעצמם? ולעניות דעתי, כותב **הגאון רבי ישראל חיים ברוין, אב"ד האלע, בספרו "בית ישראל"**, נראה להצדיק את הצדיק, כי אפשר שרצה לנסות אותה אם אכן שלם ליבה לדבוק באומה הישראלית בנפש חפצה, בלי שום פניה ותכלית, ולא כמו הגרים בזמננו בעוונותינו הרבים אשר כמעט רובם ככולם אשר באים לחסות במחנה ישראל טעמם ונימוקם עמם: על דבר הכסף וענייני שידוך, ועל אלו אמרו חז"ל: "קשים גרים לישראל כספחת". ועל כן, אם היה בועז מקרבה בשתי ידיים, כראוי וכפי שהורגל, היה מקום לחשוש שמא כוונתה להנאה גשמית, שהרי היתה עניה באותה שעה ולכן באה אל האומה שבניה הם רחמנים וגומלי חסדים, וכדי לברר זאת אמר לה בתחילה שתלך אל הכלים ותשאב בעצמה מים להרוות את צמאונה, ורק כאשר ראה שתוכה כברה וכוונתה טהורה לשם ה', אמר לה: "ברוכה את לה' בתי...". ואז נתן לה שש שעורים, הוא בעצמו ולא שלחה לקחת, כי כבר התברר לו שגיות אמת היא.

ספר "כמוצא שלל רב שבועות מגילת רות"

ברכה במעשה ידיו

"ויאמר לה בועז לעת האוכל גשי הלם ואכלת מן הלחם וטבלת פתך בחמץ ותשב מצד הקצרים ויצבט לה קלי ותאכל ותשבע ותתר" (ב, יד)

כתוב במדרש (ר"ר פ"ה, ו): אילו היה יודע בועז שהקב"ה כותב עליו "ויצבט לה קלי ותאכל ותשבע ותתר", עגלות מפוטמות היה מאכילה. לכאורה קשה, דנראה שהמדרש ממעט ממעשהו של בועז, ונשמע כי אילו היה יודע בועז שמעשהו יתפרסם היה נותן יותר? ונראה לבאר, כתוב שם במדרש "ויצבט לה קלי" קליל זעיר בשתי אצבעותיו (דורשים את תיבת "קלי" מלשון דבר קל ומעט, כלומר נתן לה בועז מעט שבולים בשתי אצבעותיו). אמר רבי יצחק שמע מינה תרתי, או ברכה שרתה באצבעותיו של אותו צדיק, או ברכה שרתה במעיה של אותה צדקת, ממה דכתיב "ותאכל ותשבע ותתר". ומסיים: נראין הדברים שהברכה שרתה במעיה של אותה צדקת (עיין "מתנות כהונה"), ע"כ דברי המדרש. הרי שבעז נתן לה מעט שבולים בשיעור של שתי אצבעות, וברכה שרתה באותם שבולים. ונראה לומר, שידע בועז כי שורה הברכה במעשיו, ובמעט שבולים תשבע ותותיר, ומה צורך לתת לה יותר משתי אצבעות. אולם אם היה יודע שהקב"ה יפרסם את מעשיו שילמדו ממנו לדורות הבאים, היה מביא להם עגלות מפוטמות לאכילה.

ספר "אוצרות התורה שבועות"

הלכה: קידוש ליל שבועות

יש אומרים שבלייל חג השבועות אין לקדש על הכוס עד שיהיה ודאי לילה, שאם יקדש מבעוד יום הרי הוא כמחסר קצת מיום מ"ט לספירה, וכתוב: "שבע שבתות תמימות" תהינה". ויש חולקים ואומרים שאין לחוש לכך, ושכן פשט המנהג לקדש אף מבעוד יום, ולכן לכתחילה נכון להמתין מלקדש עד לאחר שעברו עשרים דקות מהשקיעה, ובפרט במקומות אלו שאפשר לחשוש לדברי האחרונים ולהמתין עד הלילה, שנכון לעשות כן. ומכל מקום בשעת הצורך הרוצה לסמוך על המקילים, ולקדש על הכוס מבעוד יום ולהוסיף מחול על הקודש יש לו על מה שיסמוך. שכן הוא מעיקר הדין, וגם המנהג כן. **ספר "יחזקאל דעת חלק ר' סימן ל"**

פתגם: התפילה אינה פותחת רק את שערי השמים, אלא גם את לב האדם.
פתגם חסידי

תקירה: תלמוד תורה

לימוד תורה וידיעת התורה הן שתי מצוות ממש, או שהם שני פרטים באותה מצווה (שערי תלמוד תורה א, ו) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: תפילה: פעם בא חסיד אל רבו ואמר בעצב: רבי, אני מתפלל בכל יום, אך איני מרגיש דבר. נדמה לי שמילותיי עולות לאוויר ונעלמות. לקח הרבי נוצה קטנה, מסר אותה בידו ואמר: עלה לגג ביתך ושחרר אותה לרוח. עשה החסיד כן. הרוח נשאה את הנוצה הרחק, עד שנעלמה מן העין. אמר לו הרבי: עתה לך והבא לי אותה בחזרה. השיב החסיד: רבי, אי אפשר! הרוח כבר נשאה אותה למקומות רבים. חייך הרבי ואמר: כך היא תפילה. נדמה לך שיצאה מפיד ונעלמה, אך אינך יודע עד היכן הגיעה, באלו עולמות נגעה, ואלו לבבות ריככה. שום תפילה אמיתית אינה נאבדת.

שבת שלום חג שמח

יוצא לאור לרפואה שלימה: יוסף דוד בן ליאל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצס, הרסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אויזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. **זיווג הגון:** שרה זסוזן אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייל לאוני. **לעילוי נשמת:** קלוד שלמה בן ז'רמן רבקה, ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסטרדיה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מזל אדסה בת גבי זרנגונה, אברהם בן אסתר, ראובן בן איזא, יהודה יוסף בן רחל.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr